

RAADSVOORSTEL

ONDERWERP

Evaluatie koopzondag Twenterand

BESLISPUNTEN

- 1 Kennis te nemen van de evaluatie van de Koopzondag Twenterand middels het rapport "Evaluatie zondagopenstelling Twenterand december 2023" van I&O Research.
- 2 Te besluiten tot een algehele vrijstelling in de gemeente Twenterand van de openingstijden van de winkels op zondag en het college opdracht te geven een voorstel voor te bereiden om de Verordening Winkeltijden gemeente Twenterand 2019 hiervoor aan te passen waarbij inspraak volgens de Inspraakverordening gemeente Twenterand 2018 wordt toegepast.

INLEIDING

De gemeenteraad heeft tijdens de vergadering van 1 juni 2021 besloten om ondernemers de mogelijkheid te geven tot het organiseren van in totaal zes koopzondagen per jaar, in iedere kern van de gemeente. Daarbij werd aangegeven deze pilot te willen evalueren in Q4 van 2023. Voor deze evaluatie is onderzoeksbureau I&O Research ingehuurd. In november jl. heeft een enquête plaatsgevonden onder een deel van de inwoners, een steekproef van 5.000 huishoudens verdeeld over de gemeente. Daarnaast is geprobeerd alle winkeliers te bezoeken en hen een enquête te laten invullen. Deze gegevens zijn vervat in het rapport "Evaluatie zondagopenstelling Twenterand december 2023", opgesteld door onderzoeksbureau I&O Research.

De uitkomsten van de evaluatie zijn door een onderzoeker van I&O Research toegelicht tijdens een raadsinfo. Daar hebben de raadsleden technische vragen kunnen stellen en is een presentatie gegeven over de uitkomsten van het onderzoek. Daarnaast is de raad de mogelijkheid geboden de resultaten van het onderzoek met elkaar te bespreken tijdens het raadsdebat van 23 januari 2024 om het college kaders mee te geven voor een raadsbesluit met één van de varianten. Tijdens het raadsdebat hebben enkele ondernemers en een ondernemersvereniging gebruik gemaakt van het spreekrecht en hiermee aangegeven, dat hun voorkeur uitgaat naar volledige vrijstelling van de openingstijden. Ook de verschillende fracties hebben tijdens het debat hun standpunt aangegeven.

BEOOGD EFFECT

Algehele openstelling op zondagen op basis van de evaluatie en het raadsdebat.

ARGUMENTEN

- 1.1 De raad heeft op 1 juni 2021 besloten dat in het laatste kwartaal van 2023 een evaluatie rond de Koopzondagen zou plaatsvinden.
- 2.1 De centrale onderzoeksvraag in het onderzoek is: 'Welke economische en maatschappelijke gevolgen heeft de pilot zondagopenstelling in de vier kernen van Twenterand in de periode 2021-2023?'
De deelvragen zijn:
 - 1 Hoe hebben winkeliers hun openingstijden op koopzondagen gewijzigd?
 - 2 Hoe hebben inwoners hun gebruik van de openstelling op koopzondagen gewijzigd?
 - 3 Welke effecten zien winkeliers en inwoners van de verruiming van de winkeltijden op zondag, als het gaat om omzet, koopkrachtbinding en werkgelegenheid (economische effecten) en beleving van de zondag in brede zin (maatschappelijke effecten)?
 - 4 In hoeverre is er behoefte onder winkeliers en inwoners om winkels meer of minder dan zes keer per jaar te openen? Wat vinden winkeliers en inwoners van de openingstijden?

De uitkomst van de evaluatie geeft gronden voor de volgende vier varianten:

Verbod op winkelopenstelling

Een van de opties is om het verbod op winkelopenstelling op zondag te hanteren. Een derde van de winkeliers staat hierachter, zij willen liever geen koopzondagen. Een vierde van de inwoners wil geen koopzondagen en is dus voor een verbod. Wel verschillen de meningen per kern, waarbij er in Den Ham meer voorstanders zijn van een verbod vergeleken met de andere kernen. In deze kern speelt vooral de geloofsovertuiging of het principe van de zondagsrust mee. Dit is over het algemeen voor zowel winkeliers als inwoners een belangrijke reden om de winkels gesloten te willen houden. Hoewel een verbod een deel van de winkeliers en inwoners dus tevreden zou stellen, is een meerderheid voorstander van een vorm van zondagopenstelling.

Algehele vrijstelling

Eén van de mogelijkheden is een algehele vrijstelling, waarbij de gemeente een ontheffing verleent voor alle zon- en feestdagen. Dit maakt het voor winkeliers mogelijk om zelf te bepalen of zij hun winkel op zondag openen. Waarschijnlijk zou een op de tien winkeliers dan iedere zondag opengaan. Dit betekent niet dat alle andere winkeliers tegenstander zijn van de algehele openstelling: meerderen noemen uit zichzelf de voorkeur om ondernemers geheel vrij te laten in het wel of niet opengaan op zondag. Ook het kwart van de winkeliers die tevreden is met het huidige aantal koopzondagen heeft met een algehele vrijstelling de vrijheid om het exacte aantal zelf te bepalen. De helft van de inwoners bezoekt wel eens een winkel op zondag en omdat winkels in de gemeente vaak gesloten zijn doen zij dit vaak in andere gemeenten. Een derde van de inwoners zou het liefst zien dat winkels iedere zondag opengaan, met name voor de dagelijkse boodschappen. Deze inwoners zouden dus tevreden zijn met een algehele vrijstelling. Hierover verschillen de meningen per kern, inwoners van Westerhaar-Vriezenveensewijk en Vroomshoop zien de winkels liever wekelijks open dan inwoners uit andere kernen.

Voortzetting huidig beleid

Sinds 2020 is er voor kernen in de gemeente Twenterand een vrijstelling voor zes koopzondagen per jaar van 12:00 uur tot 18:00 uur. Een voortzetting van dit beleid behoort tot de mogelijkheden. Een kwart van de winkeliers vindt zes koopzondagen voldoende. Dit is meer dan het aandeel dat zelf frequenter open zou willen. Voor inwoners is het huidige beleid minder wenselijk dan andere scenario's, een op de tien heeft namelijk de voorkeur voor enkele koopzondagen per jaar. De behoeften schommelen vooral tussen geen koopzondagen óf iedere week een koopzondag, waarbij het per kern verschilt welke optie de meerderheid heeft. Een voortzetting van zes koopzondagen per jaar kan als een middenweg beschouwd worden, maar stelt een meerderheid niet écht tevreden.

Beleid aanpassen naar branche

Hoewel de resultaten niet uitgesplitst kunnen worden naar branche is er door de toelichtingen bij vragen wel iets te zeggen over de optie om de openstelling brancheafhankelijk te maken. Meerdere winkeliers benoemen het onderscheid tussen supermarkten en andere branches en zien de behoefte om supermarkten te openen op zondagen. Zij kunnen zich voorstellen dat supermarkten vaker (wekelijks) open mogen. Ook zijn er winkeliers die zelf niet open willen, maar het geen probleem vinden als andere winkeliers wel open zouden gaan. Voor inwoners zijn de dagelijkse boodschappen bij de supermarkt een van de belangrijkste redenen om een winkel te bezoeken op zondag. Momenteel gaan sommige inwoners hiervoor dus naar een andere gemeente. Ook worden de supermarkten veruit het meest genoemd als het gaat om winkels die men het liefst open ziet op koopzondag.

KANTTEKENINGEN

UITVOERING

Na besluitvorming de winkeltijdenverordening laten aanpassen door het college en in gewijzigde vorm laten vaststellen door de raad.

FINANCIËN

Dit besluit heeft geen financiële consequenties.

COMMUNICATIE EN PARTICIPATIE

Dit wordt bekend gemaakt via de openbare besluitenlijst en het persbericht.

Burgemeester en wethouders van Twenterand
de secretaris,

P.F.G. Rossen

de burgemeester,

mr. J.C.F. Broekhuizen